

HYLTE

Dialogmöte 2024-09-25
Språkcentrum

Övergripande innehåll

- Trygghet och studiero
- Kunskaper, inflytande och delaktighet
- (Elevhälsa och) varje barns behov
- Studie och yrkesvägledning
- Kompensatoriskt uppdrag
- Elevinflytande

Organisation och ansvar

- Språkcentrum har budget-, chefs- och arbetsmiljöansvar för studiehandledare och modersmåls lärare. Rektorer (SFS 2010:800) ansvarar för att de elever som önskar läsa modersmål får det. I vår kommun är det centralt organiserat genom Språkcentrum.
- Språkcentrum organiserar modersmålsundervisning i grundskolan för alla skolor och elever efter skoldagens slut. Vi erbjuder fjärrundervisning på fyra språk.
- Språkcentrum har 4,5 anställda årsarbetare som undervisar i modersmål. Samtliga har en akademisk utbildning och många års erfarenhet av att undervisa. 3 har lärarbehörighet och legitimation och 1 går en lärarutbildning och tar examen 2025.

Skolans värdegrund och uppdrag

Läroplanen anger riktningen för vårt arbete och ska genomsyra undervisningen.

- Arbetet med skolans värdegrund ska främja likabehandling och elevers rätt till delaktighet och inflytande.
- Eleverna ska ges möjlighet att utveckla empati och omtanke för andra.
- Eleverna ska få en strukturerad undervisning och ha studiero på lektionen.


```
graph TD; L[Lärare] --> R[Rektor]; R --> H[Huvudman]; H --> L;
```

Lärare

- Planerar och genomför undervisningen
- Följer upp och analyserar elevernas kunskapsresultat på **individ och grupp-nivå**
- Utvärderar och efterfrågar elevernas förklaringar av resultat
- Anpassar undervisningen

Rektor

- Efterfrågar resultat på **grupp- och klassnivå**
- Analyserar och gör förbättringsinsatser
- Rapporterar till huvudmannen
- Leder utvecklingsarbetet

Huvudman

- Efterfrågar **skolresultat**
- Analyserar och beslutar om långsiktiga förbättringsinsatser utifrån varje skolas resultat.
- Ger förutsättningar i form av ramar och resurser

Förskollärare

MÅL

- Vi visar i vårt dagliga arbete modersmålsundervisningens betydelse för elevers språk-, kunskaps- och identitetsutveckling. Det visar vi i undervisningen och i kommunikation med elever, vårdnadshavare och övrig personal.
- Vi har goda kunskaper i och om styrdokument och regelverk i svensk skola inklusive skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag relevanta för modersmålsundervisning
- Vi reflekterar och diskuterar hur flerspråkighet kan användas som resurs i undervisningen. Det är ett fokusområde i vårt kollegiala lärande.
- Vi reflekterar över och diskuterar olika didaktiska modeller och arbetssätt som främjar elevers språk- och kunskapsutveckling.
- Vi reflekterar över hur digitala arbetsverktyg samt fjärrundervisning kan användas i modersmålsundervisningen i högre grad än tidigare.

Aktiviteter för
att utveckla
undervisning

- Kollegialt lärande 2 h var tredje vecka
- Gemensam planering
- Ämnesnätverk på studiedagar
- Nätverksträffar med andra kommuner (SamLär)

Uppföljning

- Uppföljning sker på APT (självskattning och analys)
- Presenteras i en utvecklingsplan som revideras årligen

Utvecklingsplan och uppföljning: Språkcentrum

BEHOV	INSATS	MÅL
<ol style="list-style-type: none">1. Öka lärarnas kompetens om systematisk läs – och skrivundervisning2. Synliggöra en tydlig koppling mellan syfte, lärandemål och bedömningsformer i planering och genomförande av undervisning. <p>Lgr 22: Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att samtala, läsa och skriva på modersmålet.</p> <p>Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera olika typer av texter från olika medier. Att urskilja texters syfte, avsändare och sammanhang.</p> <p>Strategier för skrivande av olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Kollegialt lärande för att öka kunskapen om systematisk läs- och skrivundervisning hos alla lärare på Språkcentrum• Kollegialt lärande om hur undervisning och bedömning hänger samman och hur det kan tydliggöras för eleverna.• Gemensamt planera undervisning med fokus på att utveckla läs- och skrivförmåga hos alla elever. Efter genomförandet sker gemensam reflektion	<p>Målet med insatsen är att: Lärarna får en ökad kunskap och ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med att ge ledning och stimulans till alla elever i deras språkutveckling . Ge särskilt stöd till de barn som av olika skäl behöver det i sin läs- och skrivutveckling.</p> <p>Tecken på att målet är uppnått är;</p> <ul style="list-style-type: none">• När lärarnas lektionsdesign tydligt visar att innehåll och struktur samspelar för att stimulera elevernas språkutveckling. Till exempel att det alltid finns moment där eleverna får öva på att läsa, skriva och samtala.• När lärarnas lektionsdesign innehåller en tydlig koppling till bedömning och uppföljning av elevernas språkutveckling.

Kollegialt lärande: form och innehåll

- Var tredje vecka samt studiedagar (120 min per träff)
- Läsåret 23-24 har vi särskilt fokus på läs- och skrivutveckling
- Gemensam textläsning och reflekterande samtal
- Fortbildningsföreläsningar i nätverket (3 st) samt workshops

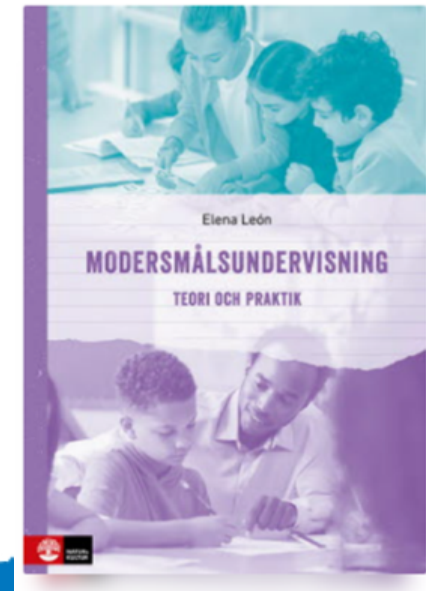
Skolverket

Språk-, läs- och skrivutveckling – Grundskola åk 4-9
Modul: Lässtrategier för sakprosa
Del 1: Systematisk läsundervisning

Systematisk läsundervisning i svenskämnenas sakprosatexter

Ingrid Mossberg Schillerqvist, Zara Hedelin & Marie Wejrum, Karlstads universitet

Modulen Lässtrategier för sakprosa ger förslag på olika teorier och modeller för en systematisk läsundervisning, som syftar till att utveckla läsfärdighet, läsförståelse och läskompetens på mellan- och högstadiet för alla elever. Elever är beroende av explicit läsundervisning för att bli läsare med bred och utvecklad läskompetens. Det innebär att lärare beskriver och förklarar för eleverna vad undervisningen syftar till och varför de ska öva sig på olika lässtrategier. För att kunna läsa sakprosatexter i svenskämna behöver eleverna få undervisning om både generella och ämnesspecifika sätt att läsa och förstå ämnestexter. En explicit och systematisk läsundervisning ger alla elever, utifrån sina förutsättningar, möjligheter att utvecklas som läsare genom hela skoltiden. Ofta definieras inte vad läsning av olika sorters sakprosatexter med olika syften kan innebära. Modulen ger exempel på hur lärare kan undervisa om olika sätt att läsa sakprosatexter i de båda svenskämnena, olika lässtrategier och hur undervisning om text- och ämneskunskaper fördjupar läsförståelse och läskompetens. Ofta avser frågan "Kan du läsa?" om läsaren kan avkoda bokstäver och ha ett visst flyt i läsningen. Men ordet läsning innebär så mycket mer.

Processer för uppföljning (nationella mål)

Självskattning (lärare beskriver) kring följande områden:

Normer och värden

Klassrumsklimat, genus, skolans värdegrundsarbete

Elevers kunskaper (resultat och måluppfyllelse)

Betygsresultat, sammanställningar av omdömen

Elevers ansvar och inflytande

Hur arbetar med detta i undervisningen?

Elevenkät som fångar elevernas uppfattningar av samma områden.

Frågorna är desamma som i den övergripande enkäten som görs i april av elever i åk 2, 5, 8

Dokumentation

Gemensamma planeringar (en gång per termin)

Enskilda lektionsplaneringar (en gång per termin)

Enskild skriftlig reflektion från varje lärare i samband med läsårets slut som berör frågor om undervisning och lärande

Hur skapar lärare förutsättningar för alla elevers delaktighet i undervisningssituationer?

- Självskattningsfrågor (enskilt)
 - Diskussionsfrågor (kollegialt)
 - Enskild reflektion vid läsårets slut
- Hur arbetar vi med att stärka elevers självkänsla och självförtroende?
 - Hur samtalar vi med eleverna om tolerans och respekt och det som bryter mot det?
 - Hur arbetar vi för att alla elever oavsett kön för lika stort utrymme, makt och inflytande i skolan, verbalt och på andra sätt?
 - Hur arbetar du för att nå ett positivt klimat i klassrummet?
 - Beskriv på vilket sätt du sätter in din lektion i ett sammanhang och kopplar den till tidigare lektioner.

Resultat självskattning

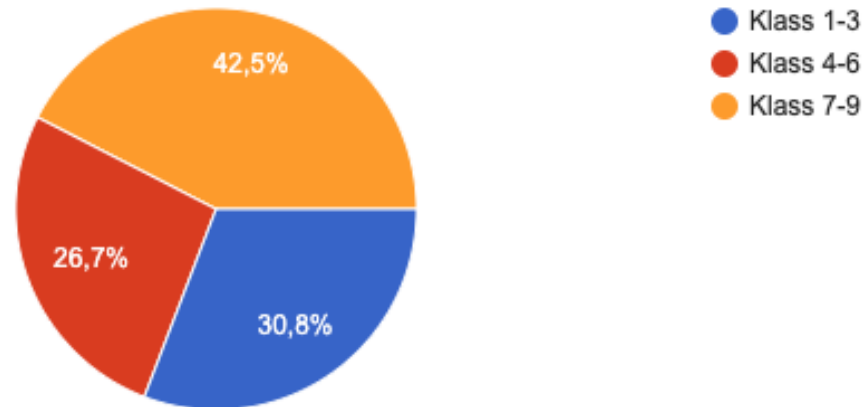
- Vi skapar en trygg och inkluderande klassrumsmiljö där alla känner sig accepterade och respekterade genom att:
 - ge regelbunden och konkret positiv feedback för att uppmuntra och lyfta fram elevernas framsteg och prestationer.
 - ger eleverna möjlighet att skapa gemensamma klassrumsregler, ha rollspel, träna på att ta den andres perspektiv genom empatiövningar och berättelser
 - skapa möjligheter för eleverna att diskutera och dela åsikter i en respektfull dialog. Vi använder öppna frågor för att stimulera reflektion och kritiskt tänkande.
 - använda texter, bilder, och exempel som visar olika yrken, intressen och roller oberoende av kön. Samt skapar utrymme för elever att utforska och välja intressen oavsett könsförväntningar.
 - Lektionsstrukturen innehåller en återkoppling till föregående lektions innehåll, lärandemål och avslutande reflektioner över vad eleverna lärt sig.

Resultat elev-enkät

I vilken klass går du?

146 svar

Enskilda frågor

(delaktighet och inflytande i undervisningen)

Fråga	Andel positiva svar
Jag får vara med och bestämma hur vi ska arbeta på lektionen.	81,5 %
Jag får vara med och bestämma hur mina kunskaper ska bedömas	78,1 %
Mina lärare lyssnar på mina tankar och idéer och använder dem i undervisningen	82,2 %
På lektionerna ges pojkar och flickor samma möjlighet	86.9 %
Min lärare uppmuntrar mig och mina klasskamrater att samarbeta så att vi lär av varandra.	90,4%

Enskilda frågor (undervisningen och värdegrund)

Fråga	Andel positiva svar
Min lärare förklarar vad jag ska lära mig för att jag ska nå de olika målen i ämnet	92%
Min lärare återkopplar och berättar för mig hur jag ligger till i skolarbetet.	93,1%
Min lärare låter mig reflektera över min egen inlärnin.	84,2%
Min lärare låter mig prova olika arbetssätt.	88,4%
Min lärare håller bra planerade lektioner som är lätta att förstå.	90,5 %
Min lärare får mig att tro på mig själv i mitt skolarbete.	91,8 %

Kort om betygsresultat

- 98 betyg sattes (n=105)
- 93,8 % har minst betyget E
- 73,5 % har minst betyget C

Reflektioner kring resultat

- Det finns en hög samstämmighet mellan lärarnas beskrivningar av sin undervisning, arbete med delaktighet och struktur och elevernas uppfattningar av detsamma.
- Det finns en spridning i betygen, men generellt är betygen höga.

Utvecklingsområden

Drift:

- Lektionstid och lektionssalar
- Fjärrteknik och handledare

Utveckling:

- Bedömning inför start
- Nivåer i undervisning
- Likvärdig undervisning

Diskussionsfrågor

Tack för att ni lyssnade!